

PZS

VARSTVO PRED POŽAROM NA PLANINSKIH KOČAH

Drago Dretnik

januar 2018

PZS

Pravna podlaga

- **Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 3/07, 9/11, 83/12)**
- **Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Ur. l. RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07)**
- **Pravilnik o požarnem redu (Ur. l. RS, št. 52/07, 34/11, 101/11)**
- **Požarna varnost v stavbah – tehnična smernica TSG-1-001:2010)**

PZS

Nekaj zahtev iz predpisov (1)

- **Planinske koče lahko uvrstimo glede na požarno zahtevnost med objekte s klasif. št. 1212 – Druge gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev**
- **Če biva < 20 ljudi v nadstropju $\Rightarrow$ požarno manj zahtevne stavbe**
- **Če biva > 20 ljudi v nadstropju $\Rightarrow$ požarno zahtevne stavbe**
- **Če lahko biva v koči < 100 ljudi $\Rightarrow$ požarni red**
- **Če lahko biva v koči > 100 ljudi $\Rightarrow$ požarni načrt + načrt evakuacije**
- **Pri več kot 1.000 m^2 BET (brutto tlorisna površina) ali več kot 100 uporabnikov ali več kot 10 postelj je obvezna varnostna razsvetljava**

PZS

Nekaj zahtev iz predpisov (2)

- **Do 100 uporabnikov evakuacijske poti z dvema izhodom (0,9m)**
- **Do 200 uporabnikov evakuacijske poti s tremi izhodi (0,9m)**
- **100 ali več uporabnikov $\Rightarrow$ sistem za požarno javljanje in alarmiranje**
- **1x letno praktično usposabljanje za izvajanje evakuacije**
- **Posebne zahteve za zaščitene hodnike in stopnišča**
- **Nadzor izvaja inšpekcija za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami**

PZS

Povečanje požarne ogroženosti

- **Koče so stare, grajene iz gorljivih materialov (veliko lesa)**
- **Neustrezne kurilne naprave (stare peči na drva)**
- **Čiščenje dimnikov le občasno (nevarnost samovžiga katranskih oblog)**
- **Dotrajane električne napeljave**
- **V visokogorju ni ali pa je zelo malo požarne vode (Triglav, Kamniške Alpe)**
- **Dostopov za gasilna vozila ni**

PZS

Nadzor

- Nadzor vršijo republiški inšpektorji občasno (vsakih nekaj let)
- Nadzor obsega:
 - Pismene dokumente (požarni red, požarni načrt, načrt evakuacije, evidence, usposabljanje zaposlenih)
 - Osnovno opremo za gašenje z vodo (euro-hidrant, cevi, priključke)
 - Gasilne aparate in njihove redne preglede
 - Vzdrževanje varnostne razsvetljave, strelovodov, označevanje evakuacijskih poti)
- V primeru ugotovljenih pomanjkljivosti inšpektor izda ureditveno odločbo, lahko izreče globo ali v primeru velike ogroženosti celo začasno prepove obratovanje koče.

PZS

Glavne ugotovitve iz nadzora (1)

V nadaljevanju so opisane ugotovitve iz pregledov okoli 25% vseh slovenskih koč, ki so se izvršili v letih 2005-2011. Od pregledanih koč je bilo 16% velikih (>100 ljudi). Le 11% pregledanih koč je bilo brezhibnih. Spodaj je naveden % neustreznih, ki so jim bile izdane ureditvene odločbe.

• Požarni red	44 % neustreznih
• Požarni načrt	80 % neustreznih
• Evakuacijski načrt	55 % neustreznih
• Evidence	36 % neustreznih
• Pooblaščenec	44 % neustreznih
• Kontrolni pregledi	23 % neustreznih

PZS

Glavne ugotovitve iz nadzora (2)

• Usposabljanje zaposlenih	16 % neustreznih
• Izvajanje vaj evakuacije	100 % neustreznih
• Vzdrževanje gasilnikov	44 % neustreznih
• Dostopnost gasilnikov	3 % neustreznih
• Vzdrževanje varnostne razsvetljave	50 % neustreznih
• Vzdrževanje strelovodov	64 % neustreznih
• Označbe evakuacijskih poti	37 % neustreznih

PZS

Pozitivne ugotovitve

- **Zaradi ureditvenih odločb inšpektorjev so v večini koč odpravili pomanjkljivosti**
- **Naprave za gašenje so v veliki večini koč dostopne**
- **Večina zaposlenih je usposobljena za rokovanje z gasilnimi napravami**
- **Večinoma imajo koč zaščito pred strelo, problem pa je vzdrževanje**
- **V kočah je prepovedano kajenje (se tudi popolnoma upošteva)**
- **Prepoved točenja alkoholnih pijač mladim do 18 let.**

PZS

Negativne ugotovitve (1)

- **Velike koče niso imele izdelanih požarnih načrtov**
- **Pomanjkljivi požarni redi in evakuacijski načrti**
- **Vaje za evakuacijo se skoraj ne izvajajo**
- **Pomanjkljivo in neredno vzdrževanje naprav za zaščito in naprav za gašenje**
- **Ni sistemov oziroma pripomočkov za javljanje požara in alarmiranje**
- **Niso označene evakuacijske poti in izhodi**
- **Plinske in električne instalacije so dotrajane**
- **Neredno čiščenje kurilnih in dimovodnih naprav**
- **Prostori z baterijami niso izvedeni kot samostojni požarni sektorji.**

PZS

Negativne ugotovitve (2)

V veliki večini koče nimajo zagotovljenih poti evakuacije iz zgornjih nadstropij v primeru požara.

Možnosti:

- **požarno stopnišče**
- **zunanja požarna lestev s hrbtno zaščito in podestom**
- **možnosti izhoda skozi okna na nižje ležeče strehe prizidkov**
- **oprema za reševanje iz višjih nadstropij, podobna alpinistični opremi (www.savealife.at).**

Pomemben je sistem hitrega alarmiranja ljudi v koči v primeru požara.

PZS

Izkušnje iz drugih alpskih držav

SAC

- največ požarov je nastalo v zimskih sobah
- drugi vzrok so neočiščeni in slabo vzdrževani dimniki

DAV

- s testom evakuacije so dokazali, da so tudi požarne lestve učinkovit izhod v slučaju požara

ÖAV

- največ požarov je nastalo izven rednega obratovanja koč
- javljalniki požara obvezni za koč, ki sprejmejo več kot 30 oseb

FFCAM

- stroga zakonodaja po požaru v koči s smrtnim izidom (več otrok)
- vsakih 5 let nadzor požarne varnosti na kočah.

PZS

Pomanjkljivosti v zakonodaji

- **Pri adaptacijah koč bi moral biti izdelan izkaz požarne varnosti (ali celo študija požarne varnosti) vendar se v mnogih primerih izvede poseg na osnovi priglasitve in se investitorji temu izognejo**
- **Ni posebnih predpisov za to področje za objekte na ekstremnih legah (bil je predlog PZS, vendar je bil zavržen)**
- **Ni navodil za ravnanje v primerih, ko je koča polna gostov (prenatrpana).**

PZS

In še naša črna kronika...

- **V zadnjih 40 letih so do tal pogorele štiri naše srednje velike planinske koče (zadnja lansko leto)**
- **Glavni vzrok požarov je bil vžig saj v dimniku in ogenj je nato zajel leseno ostrešje**
- **Na srečo v požarih ni bilo poškodovanih ali mrtvih**
- **Nastalo pa je še več manjših požarov, predvsem v kuhinjah.**

PZS

Zaključek

Požarna varnost planinskih koč je pomembno področje, saj lahko zanemarjanje ukrepov za zaščito pred požarom zelo resno ogrozi življenja gostov in osebja koč. Iz podatkov nadzornih organov je razvidno, da se planinska društva kot lastniki teh objektov, premalo zavedajo svojih odgovornosti. Zato bo Planinska zveza Slovenije s svojimi organi (Upravni odbor, Gospodarska komisija) vzpodbudila društva, da bodo v bodoče več skrbi in tudi materialnih sredstev namenila izboljšanju sistema požarne varnosti na svojih kočah.

PZS

**HVALA ZA VAŠO
POZORNOST!**